

Motion till riksdagen 2012/13:K315

av **Margareta Cederfelt (M)**

Den svenska staden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om begreppet stad.

Motivering

Städer var i Sverige före kommunreformen 1971 de borgerliga kommuner som erhållit stadsrättigheter till skillnad från landskommunerna och köpingarna. Vid kommunreformen 1971 infördes ett enhetligt kommunbegrepp. Detta berodde på att de flesta kommuner omfattar såväl landsbygd som tätbebyggelse, samt att inga juridiska skillnader längre finns mellan kommunerna. Stadsprivilegierna hade successivt urholkats ända sedan näringsfriheten infördes i mitten av 1800-talet. De städer som nybildats under 1900-talet hade inte heller fått egen jurisdiktion utan lydde under häradsrätt. Under framför allt 1960-talet genomfördes vidare en mängd reformer som bidrog till att ytterligare minska de administrativa skillnaderna mellan stad och landsbygd. År 1967 infördes en för hela riket enhetlig fögderiindelning under statligt huvudmannaskap; tidigare hade vissa städer haft egna uppborgsverk. Polisväsendet förstatligades 1965 samtidigt som magistraterna avvecklades och 1971 avskaffades städernas rådhusrätter och ersattes av tingsrätter. År 1971 avskaffades slutligen också de sista små skillnaderna mellan städer och andra kommuner, bland annat olika namn på fullmäktige och styrelse.

I allmänt språkbruk används ordet ”stad” numera vanligen om större tätorter och även om mindre sådana som i historien varit huvudorter i stadskommuner. I Sveriges nationalatlas anses tätorter med mer än 10 000 invånare som städer. Stad är numera alltså normalt ett icke-administrativt begrepp, knutet till orten och inte till kommunen. Det faktum att vissa kommuner använder benämningen om hela sitt område, inklusive landsbygden, och att begreppet saknar en officiell definition leder dock till viss förvirring.

Fel! Okänt namn på

Ett antal svenska kommuner benämner sig sedan mitten av 1980-talet själva "stad" i vissa sammanhang, vilket dock saknar all rättslig betydelse och snarast är att betrakta som ett marknadsföringsnamn. Dessa kommuner är Borås, Göteborg, Haparanda, Helsingborg, Lidingö, Malmö, Mölndal, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Trollhättan, Vaxholm och Västerås.

För att bringa klarhet i begreppen stad respektive kommun, tätort eller andra uttryck behöver begreppen ses över i syfte att återupprätta staden som rättsligt begrepp utifrån målsättningen att begrepps bilden skall överensstämma på ett tydligt sätt med den terminologi som är vanligt förekommande hos medborgare, uppslagsverk och inte minst i så kallade marknadsförings-sammanhang. Det är hög tid att det åter finns städer i Sverige. Staden har trots politiska begrepp överlevt i folkmun och tradition. I offentliga sammanhang används ofta begreppen klarspråk, skriv som du talar, undvik förvirrande begrepp, definiera termer och uttryck. Det är nu, 41 år efter kommunreformen, dags att begreppet stad åter bli en juridisk term.

Stockholm den 28 september 2012

Margareta Cederfelt (M)